

Kraus, Jaroslav → Hejdánek, Ladislav

Jaroslav Kraus

in: Ladislav Hejdánek, M.L.at — 7. 3. 1964, Praha: samizdat, 1964, n. 4, p. 14-15 ♦ [publication](#)

in: Ladislav Hejdánek, M.L.at — 7. 3. 1964, Praha: samizdat, 1964, č. 4, str. 14-15 ♦ [publikace](#)

♦ korespondence, česky, vznik: 5. 11. 1962

♦ correspondence, Czech, origin: 5. 11. 1962

Dopis ze dne 5. 11. 1962, Cheb

Vážený bratře,

četli jsme Vaše články v Kostnických jiskrách a mnoho jsme o nich diskutovali. Dovolte nám, abychom k nim zaujali své stanovisko.

Úplně s Vámi souhlasíme v tom, že svět je dnes v podstatě sekularisován a že jen malá menšina současných lidí si udržuje svoji víru. Svět nechce nic mít s církví, která nesplnila jeho očekávání. Svůj odpor k ní spojuje s odporem k náboženství, v němž vidí brzdu pokroku. Co učinit, aby svět k svému prospěchu uvěřil evangeliu?

Vaše rada zní: ať církev vyloupne evangelium z náboženské slupky a takto osvobozené od náboženských předsudků je podává zcela nepřipravenému světu. Aby to mohla učinit, musí se i ona oprostit od náboženských balastů, jež na ni navěsil historický vývoj, protože by pro tyto balasty svět odmítl poslouchat. Není to tedy jenom chrámové šero a liturgie, co má zmizet, nýbrž i všechny tradiční formy třeba i dnešní československé bohoslužby včetně společných modliteb, kázání, svátostí, sborových dnů, zpěvu. Tohle vše dnešní člověk nechápe, a proto vystupme z tohoto „svátostného teritoria“, jděme za ním do továren, úřadů a na pole a zde mu evangelium prezentujeme. Svá slova potvrďme plným pracovním úsilím, veřejnou angažovaností a přizpůsobením se v těch nepodstatných morálních otázkách, které nás k dnešním lidem přiblíží, ale nebudou v rozporu s evangeliem. Poněvadž však nebudeme moci obstát bez určitého bratrského společenství volme nějakou jinou, dnešku přijatelnou formu jeho uskutečňování.

A tu právě nastupují naše námitky. Dovolte nám otázku. Neodhadl jste nesprávně situaci? Je člověk skutečně ochoten naslouchat evangeliu, ušetříme-li ho církevního náboženství? Nebereme-li v úvahu západní svět, naše, československá sekularisace je na prvním místě protibozská a teprve na druhém proticírkevní. Jak budeme vykládat evangelium bez Boha? A pochybujeme, že by dnešní socialistický člověk si dal práci pochopit, v čem tkívá rozdíl mezi náboženstvím vůbec a evangeliem. My to ostatně chápeme jenom proto, že jsme evangeličtí křesťané.

Za druhé si nejsme jisti, zda je Vám jasné, jak v praxi onu revoluční přeměnu našich sborů provést a de facto je nelikvidovat dříve, než to plánuje naše společnost; jak evangelium v profánním světě šířit, kdy, při jaké příležitosti; jak se v této činnosti nedostat do konfliktu se stranickými, odborovými etc. orgány pro náboženskou propagandu a jak dokázat, že svou práci dělám dobře (za použití misie příkladem) jsa věřícím v Krista, nebudu-li členem viditelné církve, nebudu-li se účastnit jejího viditelného života. (Viditelnou, legální církev jiných než tradičních forem by dnešní společnost nepřipustila.)

Nemá-li slovo „církev“ ve světě dobrý zvuk, tím horší zvuk má slovo „sekte“. A to označení bychom si nutně musili dát líbit, kdybychom nechali církev rozpadnout v drobné, třeba aktivní skupinky. Socialistický svět není hotov k reformaci církve – pak by tyto skupinky měly význam – nýbrž je připraven k negaci a likvidaci církve. Proto jediná alternativa pro nás jest hájit každou posici církve, a to církve jako světské jednotné organizace. V dané situaci je to silné svědectví víry. Že musíme současně poctivě pracovat a nenechávat politický život plynout bez osobní účasti, to je nám samozřejmé a patří to ke svědectví.

Sekularisace, z dopuštění Božího, progresivně pokračuje. Ale Bůh očekává, že proti ní budeme něco dělat. Nyní je doba, kdy proti ní stavíme církev, pokud možno živou a věrnou evangeliu. Možná, že časem budeme muset jít do diaspory a tam pak pracovat. Můžeme se na to připravovat, ale pro opravdového věřícího ani to nemá být problém. Nesmíme však ukvapeně reagovat, měřit svou víru a účinnost svého úsilí na okamžitým společenským efektem. Ježíš to také nedělal, také nemanévroval, ani když ho chápala tak malá hrstka.

Jaroslav Kraus